

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**

Αθήνα 8-2-2007

Αριθ. Πρωτ..... 501 / Ε.Π. 2

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΤΗΛ. 2106411526
ΦΑΞ 2106411523

Π ρ ο ς

Τους κ.κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών της χώρας

Με αφορμή την πρόσφατη δημοσίευση (ΦΕΚ 232/24-10-2006, Τεύχος Πρώτο) του Ν. 3500/2006 «για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις» η Εισαγγελία του Αρείου Πάγου παρέχει τις ακόλουθες οδηγίες, κατά το άρθρο 24 παρ. 4 και 5 α' Ν. 1756/1988, για την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των σχετικών διατάξεων.

Όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του ανωτέρω νομοθετήματος, σκοπός του είναι η αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας, στη βάση των αρχών της ελευθερίας, της αυτοδιαθέσεως και της αξιοπρέπειας του ατόμου, ώστε να ενισχυθεί η αρμονική συμβίωση των προσώπων στο πλαίσιο της οικογένειας. Θύματα του φαινομένου αυτού είναι πρωτίστως οι γυναίκες, αλλά και οι ανήλικοι, οι υπερήλικοι, καθώς και οι ανάπηροι.

Ειδικότερα και αναφορικά με τις ποινικού ενδιαφέροντος διατάξεις του εν λόγω νομοθετήματος, πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

1) Στη διάταξη του άρθρου 1 δίδονται οι ορισμοί των εννοιών «ενδοοικογενειακή βία», «οικογένεια» και «θύμα ενδοοικογενειακής βίας».

2) Με το άρθρο 6 αντιμετωπίζονται οι σοβαρότερες μορφές ενδοοικογενειακών σωματικών κακώσεων. Έτσι προσλαμβάνουν τον χαρακτήρα ιδιώνυμου εγκλήματος σωματικών ενδοοικογενειακών κακώσεων, όταν δράστες και παθόντες είναι μέλη της ίδιας οικογένειας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1 παρ. 2 του ως άνω νομοθετήματος. Ιδιαίτερη και πλέον αυξημένη προστασία παρέχεται στην έγκυο, στο ανήλικο μέλος της οικογένειας, αλλά και σε κάθε άλλο μέλος της, το οποίο για οποιονδήποτε λόγο αδυνατεί να αντισταθεί στην ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη που τελείται σε βάρος του. Αξίζει στο σημείο αυτό να τονισθεί, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 17 του νομοθετήματος, όλες οι μορφές της ενδοοικογενειακής σωματικής βλάβης διώκονται αυτεπαγγέλτως και, συνεπώς, ως προς αυτές δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 315 παρ. 1 Π.Κ.

3) Με τη διάταξη του άρθρου 7 του νομοθετήματος χαρακτηρίζονται επίσης ως ιδιώνυμα εγκλήματα η παράνομη βία και η απειλή, όταν δράστες και παθόντες είναι μέλη της ίδιας οικογένειας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1 παρ. 2. Τονίζεται επίσης στο σημείο αυτό ότι και η ενδοοικογενειακή απειλή διώκεται αυτεπαγγέλτως (άρθρο 17).

4) Στο άρθρο 9 του νομοθετήματος καθιερώνεται ιδιαίτερο έγκλημα ενδοοικογενειακής προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας, η αντικειμενική

υπόσταση του οποίου συνίσταται στην προσβολή της αξιοπρέπειας μέλους της οικογένειας με ιδιαίτερα ταπεινωτικό λόγο ή έργο, που ανάγεται στη γενετήσια ζωή του, ενώ, αν ο παθών είναι και ανήλικος, προβλέπεται βαρύτερη ποινή. Μάλιστα οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται, αντιστοίχως και όταν ο δράστης εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, η δε πράξη του στρέφεται εναντίον προσώπου, το οποίο δέχεται τις υπηρεσίες του φορέα αυτού. Και η εν λόγω πράξη της ενδοοικογενειακής προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας, διώκεται αυτεπαγγέλτως (άρθρ. 17).

5) Με τη διάταξη του άρθρου 10 καθιερώνεται ιδιαίτερο έγκλημα παρακώλυσεως απονομής της δικαιοσύνης. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, όποιος σε υπόθεση ενδοοικογενειακής βίας απειλεί μάρτυρα ή μέλος της οικογένειάς του ή ασκεί βία εναντίον του ή τον δωροδοκεί, με σκοπό την παρακώλυση απονομής της δικαιοσύνης, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών μέχρι τριών ετών.

6) Τέλος με το άρθρο 8 του νομοθετήματος αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 336 παρ. 1 και 338 παρ. 1 ΠΚ, που ορίζουν τις έννοιες του βιασμού και της καταχρήσεως σε ασέλγεια. Ειδικότερα στην έννοια του βιασμού περιλαμβάνεται πλέον και ο συζυγικός βιασμός, έστω και με τη μορφή της εντός γάμου συνουσίας, αντιμετώπιση που στοιχείται προς τις σύγχρονες αντιλήψεις περί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εντός του γάμου. Για τους ίδιους ακριβώς λόγους έγινε και η τροποποίηση της πρώτης παραγράφου του άρθρου 338 ΠΚ.

7) Ιδιαίτερη όμως προσοχή πρέπει να δοθεί στις διατάξεις των άρθρων 11, 12 και 13 του νομοθετήματος, με τις οποίες θεσπίζεται ο θεσμός της ποινικής διαμεσολαβήσεως. Πρόκειται για νέο θεσμό, ο οποίος θεσμοθετείται σε συμμόρφωση της χώρας μας προς την απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 15-3-2001, σχετικά με το καθεστώς των θυμάτων σε ποινικές διαδικασίες, το άρθρο 10 της οποίας επιβάλλει στα κράτη-μέλη την προώθηση της διαμεσολαβήσεως σε ποινικές υποθέσεις το αργότερο μέχρι την 22-3-2006.

Περίπου παρόμοιος θεσμός προβλέπεται μέχρι σήμερα στη διάταξη του άρθρου 122 παρ. 1 στοιχ. ε΄ ΠΚ. Τονίζεται στο σημείο αυτό ότι ο ανωτέρω θεσμός της ποινικής διαμεσολαβήσεως εφαρμόζεται μόνο στα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας και όχι στα κακουργήματα, ενώ η διαδικασία αυτή δεν εφαρμόζεται αν ο φερόμενος ως δράστης της πράξεως της ενδοοικογενειακής βίας είναι επίτροπος, δικαστικός συμπαραστάτης ή ανάδοχος γονέας του ανηλίκου παθόντα (άρθρ. 11 παρ. 4).

Αφετηρία της διαδικασίας ποινικής διαμεσολαβήσεως είναι είτε η έναρξη της προκαταρκτικής εξετάσεως, μετά από έγκληση του παθόντα ή καταγγελία τρίτου, είτε η κίνηση της διαδικασίας του αυτοφώρου. Πρώτη ενέργεια του Εισαγγελέα είναι η διερεύνηση της δυνατότητας ποινικής διαμεσολαβήσεως. Αρχικώς πρέπει να εξασφαλισθεί ότι τα διάδικα μέρη θα συμφωνήσουν να συνδιαλλαγούν, διαφορετικά η ποινική διαδικασία θα ακολουθείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Αν επέλθει συμφωνία ο εισαγγελέας με διάταξή του, εναντίον της οποίας δεν χωρεί προσφυγή, θέτει τη δικογραφία σε ειδικό αρχείο

της εισαγγελίας. Η διάταξη αυτή καταχωρίζεται σε ειδική μερίδα στο δελτίο ποινικού μητρώου και τηρείται για χρονικό διάστημα ίσο προς τον οριζόμενο από το νόμο χρόνο παραγραφής του οικείου εγκλήματος. Εάν ο ενδιαφερόμενος συμμορφωθεί προς το αποτέλεσμα της διαμεσολαβήσεως, εξαλείφεται η ποινική αξίωση της πολιτείας για τη φερόμενη ως τελεσθείσα αξιόποινη πράξη, ενώ μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας ποινικής διαμεσολαβήσεως αναστέλλεται η παραγραφή της πράξεως. Η όλη διαδικασία της ποινικής διαμεσολαβήσεως, καθώς και οι ποινικές συνέπειές της, περιγράφονται με λεπτομέρεια στις διατάξεις των άρθρων 12 και 13 του νομοθετήματος.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η ποινική διαμεσολάβηση αποτελεί νέο θεσμό, ο οποίος για πρώτη φορά εισέρχεται στο ποινικό σύστημα της χώρας μας. Η επιτυχία του θεσμού αυτού, της οποίας τα αποτελέσματα είναι ευνόητα, εξαρτάται από την ορθή ενημέρωση των εισαγγελικών λειτουργών που θα κληθούν να τον εφαρμόσουν και από την επιμέλεια που θα επιδείξουν κατά τα στάδια εφαρμογής των σχετικών διαδικασιών. Για τον σκοπό αυτό επιβάλλεται, μεταξύ άλλων: α) Στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, αλλά και σε όσες άλλες το επιτρέπει ο αριθμός των υπηρετούντων εισαγγελικών λειτουργών, με πράξη του διευθύνοντος τις Εισαγγελίες αυτές να ορισθεί συγκεκριμένος εισαγγελικός λειτουργός, με τον αναπληρωτή του, για την επεξεργασία και τον χειρισμό των δικογραφιών που αναφέρονται σε ζητήματα εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και σε ζητήματα ποινικής διαμεσολαβήσεως και β) Να φροντίσουν όλοι οι διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών: 1) για την τήρηση του ειδικού αρχείου τοποθέτησεως των

δικογραφιών του άρθρου 12 παρ. 5 εδ. β' του νομοθετήματος και 2) για την ενημέρωση των υπαλλήλων των γραφείων ποινικού μητρώου, σχετικά με την καταχώριση στα δελτία ποινικού μητρώου των διατάξεων που εκδίδονται κατά τη διαδικασία της ποινικής διαμεσολαβήσεως.

Οι κ.κ. Εισαγγελείς Εφετών, προς τους οποίους κοινοποιείται η παρούσα, παρακαλούνται να παρακολουθούν και να ελέγχουν την εντός της περιφέρειάς τους τήρηση της παρούσας εγκυκλίου και, σε περιπτώσεις εμφανίσεως υπηρεσιακής αρρυθμίας ή ανωμαλίας, να μας αναφέρουν σχετικώς.

Ο Αντισταγγελέας του Αρείου Πάγου

Στέλιος Γκρόζος

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

κ.κ.. Εισαγγελείς Εφετών της χώρας

Ε.Θ.